

Marta Trojanowska, *Duldig Karl* [w:] Tekstowa kartoteka osobowa przemyslan, pod red. Anny Siciak, na stronie Przemyskiej Biblioteki Publicznej

Duldig Karl (1902–1986) rzeźbiarz.

Ur. 29 grudnia 1902 r. w Przemyślu w rodzinie Markusa Duldiga, bogatego kupca i właściciela nieruchomości, i Adeli (Eidli) Nebenzahl. W 1914 r. wraz z rodziną opuścił Przemyśl i wyjechał do Wiednia. Początkowo uczył się rysunku prywatnie u profesora Igo Pötscha, w r. 1919 zaczął uczęszczać do Kunstgewerbeschule do klasy profesora rzeźby Antona Hanaka. W r. 1924 wykonał w marmurze portret naczelnego rabina Wiednia, Zwi Peretza Chajesa.

W 1926 r. zaczął studiować rzeźbę w wiedeńskiej Akademii der Bildenden Künste, a potem odbył cztery lata specjalizacji w Spezialschule für Bildhauerei w pracowni profesora Józefa Müllnera. W tym czasie wykonał między innymi nagrobek Edyty Duszyńskiej-Corbelletti i wiele portretów, np. popiersie Aurelii Horowitz, siostry swej żony. W 1933 r. powstała jego praca dyplomowa, wykonana w drewnie dębowym rzeźba *Marzenie* (akt kobiecy).

W 1931 r. ożenił się ze Sławą Horowitz, z którą wcześniej uczęszczał do szkoły profesora Hanaka. W 1933 r. wynajął pracownię rzeźby. Otworzył też warsztat produkcji i naprawy rakiet tenisowych.

W czerwcu 1938 r. wraz z innymi żydowskimi artystami otrzymał zakaz wykonywania zawodu. Te sprawy sprawiły, że wyjechał wiosną 1939 r. wraz z żoną i córką do Singapuru. W Singapurze otworzył szkołę rysunku i rzeźby oraz stworzył na zamówienie wiele portretów bogatych osób (np. całopostaciowe portrety

fabrykanta tygryziej maści, milionera Aw Boon Haw'a i jego brata Aw Boon Par'a odlane w brązie). We wrześniu 1940 r. jako obywatel państwa osi został deportowany na statku Queen Mary do Sydney, a następnie przewieziony do obozu internowanych w Taturze w Australii.

W r. 1942 wstąpił do armii australijskiej, a po wojnie zamieszkał w St. Klida na przedmieściach Melbourne. Pracował jako robotnik w fabryce, potem w Victory Publicity jako litograf, a w latach 1945–1967 jako nauczyciel plastyki w Menton Grammar School w Melbourne. Do 1967 r. wraz z żoną prowadził warsztat ceramiczny, a od 1950 r. również pracownię rzeźbiarską. W r. 1956 otrzymał tytuł „Rzeźbiarza Roku” za pracę „Mojżesz”. Ważniejsze prace: Portret Witolda Małcużyńskiego (1949), figura Matki Bożej dla kościoła w Altonie (1964), pomnik pomordowanych sportowców klubu Hakoah w Ramat Gan w Izraelu (1968), reliefy i witraże do centrum kultury żydowskiej w Caulfield k. Melbourne (w r. 1991 wpisane na listę Narodowego Dziedzictwa Kultury Australii) oraz pomnik Raula Wallenberga w Kew Junction (1985). Zmarł w Melbourne 11 sierpnia 1986 r.

Źródła i opracowania: AP w Przemysłu, Akta stanu cywilnego Izraelickiej Gminy Wyznaniowej w Przemysłu 1902–1904, sygn. 28; *Karl Duldig, Survey Sculpture & graphic works 1922–1982*, New York 1982; Koltbauer-Fritz G., *Rodzina Duldigów. Między Przemysłem a Wiedniem*, w: *Karl Duldig. Rzeźby i rysunki*, Kraków 2003, s. 11-14; Stasny P., *Poszukiwanie człowieka. Rzeźby i rysunki*, W: *Karl Duldig. Rzeźby i rysunki*, Kraków 2003, s. 15-49; Trojanowska M., *Duldig Karl*, W: *Przemyski słownik biograficzny*, pod red. L. Faca i T. Pudłockiego, t. 1, Przemysł 2009, s. 17-20 [tam bibliogr.].